

Kandidatuppsats i offentlig förvaltning [VT16]

Förvaltningshögskolan, Göteborgs universitet

Eric Svärd

Elias Vidén

Handledare: Iwona Sobis

Examinator: Carina Abrahamson Löfström

GÖTEBORGS UNIVERSITET

E. Svärd & E. Vidén

Deras problem eller våra problem?

-En studie i hur flyktingar framställs i media

Sammanfattning

Media spelar en viktig roll i konstruerandet och rekonstruerandet av människor som kategorier, vilka egenskaper och roller som tillskrivs dessa kategorier i samhället, och hur detta påverkar mottagaren av media. Sverige har historiskt sett varit ett öppet och humanitärt land men sedan hösten 2015 har det skett förändringar i migrationspolitiken och debatten kring integration, invandring, flyktingar och invandrare. Vi har i den här studien med hjälp av kritisk diskursanalys undersökt vilka skillnader vi kan identifiera i rapporteringen kring begreppet ”flyktingar”. Vi har analyserat Aftonbladets och Svenska Dagbladets rapportering i september 2015, januari 2016 och mars 2016 och sedan jämfört dessa tidsperioder. Vi kommer fram till att rapporteringen kring de begrepp som tillskrivs flyktingar förändras. Vi utgår från ”Deras problem” och ”våra problem” och hur media har presenterat flyktingars situation som problematisk eller om problemet presenterats som Europa och EU-länders. Båda tidningarna följer samma trend att de i septembers skriver mer om ”deras problem”, i januari mer om ”våra problem” och i mars månad mer om ”deras problem” igen.

Nyckelord: Flyktingar, problem, kontext, diskursanalys, media, tidningar, artiklar, begreppskonstruktion, kategorisering

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	3
Syfte	4
Definition av flykting	5
Teoretisk referensram	6
Diskursanalys	11
<i>Socialkonstruktivism</i>	<i>11</i>
<i>Kritisk diskursanalys</i>	<i>12</i>
Metod	13
<i>Val av tidningar</i>	<i>13</i>
<i>Val av tidsperiod</i>	<i>14</i>
<i>Val av artiklar</i>	<i>15</i>
<i>Analysmodeller</i>	<i>16</i>
<i>Flyktingars kontext</i>	<i>17</i>
Resultat	18
Diskussion	27
Referenser	31
Bilagor	34

Inledning

Andelen flyktingar i världen beräknas enligt UNHCR vara över 60 miljoner. Andelen som tog sig till Europa via medelhavet var 2015 rekordhögt. Mellan 2008 och 2011 tog sig mellan 50 000 och 70 000 flyktingar till Europa via medelhavet och under 2015 var det strax över en miljon (Data.UNHCR.org).

Andelen flyktingar som sökt sig till Sverige har de senaste åren varit många. Under 2015 var det strax över 160 000 flyktingar som sökte asyl i Sverige (migrationsverket.se). Som vi kan se i diagrammet nedanför har antalet invandrare enligt SCB stadigt ökat och under 2015 slogs rekord i antalet invandrare till Sverige.

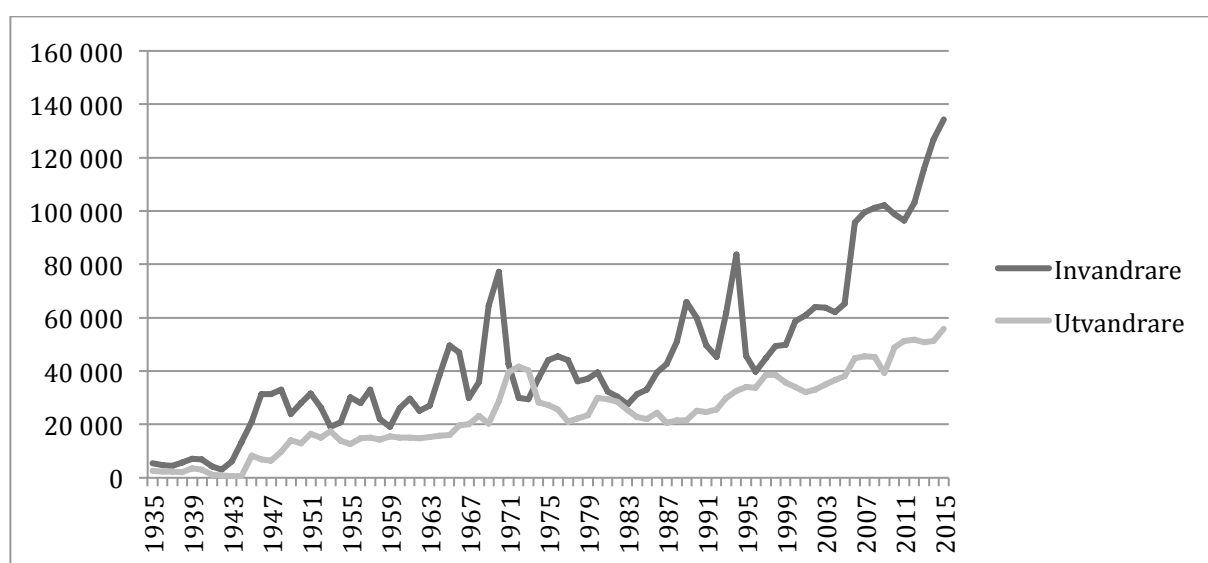

Diagram 1: Diagram över antalet invandrare och utvandrare i ett historiskt perspektiv (scb.se).

Sverige har varit ett av Europas mest invandringspositiva länder. Attityden till invandring i SOM-institutets mätningar mellan åren 1989-2011 visar på att respondenterna genom åren blivit allt mer positiva (som.gu.se).

Men politiken kring flyktingsituationen har sedan förra året förändrats. Från uttalandet av statsminister Fredrik Reinfeldt att vi ska ”*öppna våra hjärtan*” under politikerveckan i Almedalen 2014, till att Moderaterna vill göra stora förändringar i migrationspolitiken med bland annat tillfälliga uppehållstillstånd och direktavvisning av asylsökande som sökt asyl i ett tidigare EU-land (moderaterna.se). Bara på någon månad under hösten 2015 gör regeringen, vad som i media kallats, en ”180-graders vändning” i flyktingfrågan. På ett halvår går vi från Stefan Löfvens uttalande i september 2015 att ”*Mitt Europa bygger inte murar*”(regeringen.se) till passkontroller i januari och att ”*järnridån*” till Europa går ner mars 2016 då EU-avtalet om att skicka tillbaka utomeuropeiska flyktingar till Turkiet träder i kraft.

Den politiska kontexten har förändrats i Europa och Sverige. Höger-populistiska partier har växt fram i flertalet av Europas länder och deras positioner i parlamenten har stärkts. Många av länderna har idag samlingsregeringar där dessa partier ingår. I Sverige är det SD (Sverigedemokraterna) som står för det mest högerextrema åsikterna i Sveriges riksdag. Inga partier i Sverige har än så länge gått med på att låta SD få ha en vågmästarroll men man vet aldrig hur politiken kommer att utvecklas och det är inte vår mening att undersöka detta heller. Men när det ofta diskuteras migration och invandring är inte SD sena att utnyttja detta då deras politik är inriktad på att minska flyktingströmmen till Sverige. Precis så som Van der Pas beskriver i sin artikel att partier svarar på den mediala diskursen om den lämpar sig för deras politik (Van der Pas, 2014).

Den svenska regeringens ”180-graders vändning” i flyktingfrågor och migrationspolitik, diskussioner om flyktingfrågor, invandring och integration har debatterats på flera olika arenor och inte minst i media.

Media har en central roll i konstruerandet och rekonstruerandet av människor som kategorier. Flyktingar är ett konstruerat begrepp som för läsaren uppfattas olika beroende på hur diskursen kring dem förs.

Hur påverkades den mediala diskursen och framställningen av flyktingar efter att Sverige införde en mer restriktiv migrationspolitik?

Vad hände sedan när EU och Turkiet träffade ett avtal om hur flyktingströmmen skulle hanteras?

Syfte

Syftet med den här studien är att beskriva hur begreppet flyktingar framställdes i Aftonbladet och Svenska Dagbladet under tre tidsperioder, september 2015, januari och mars 2016. Vi undrar vilka skillnader vi kan upptäcka i rapporteringen under de tre tidsperioderna och sedan problematisera hur användningen av begreppet flyktingar utvecklats.

September är en period då Sveriges statsminister och dennes regering gjorde uttalanden om den stora flyktingströmmen från medelhavet. Vi tar i vår studie avstamp i Stefan Löfvens uttalande ”*mitt Europa bygger inte murar*” (regeringen.se) som han myntade den 6:e september 2015 under en manifestation för flyktingar vid medborgarplatsen.

I januari 2016 införs passkontroller vid Sveriges gränser och i mars 2016 träder det nya EU-avtalet i kraft som innebär att flyktingar som kommer till Europa skickas tillbaka till Turkiet.

Vi kommer att studera Aftonbladet och Svenska Dagbladet och hur de efter detta uttalande framställde begreppet flyktingar. Vi gör en analys om hur tidningarna för en positiv eller negativ framtoning av begreppet samt vilka värdeord vi kan finna i de artiklar som publicerades under tre månader.

Vi gör sedan en jämförande beskrivning mellan de tre tidsperioderna för att kunna avgöra om det är någon förändring i hur medierna framställer och vad som tillskrivs flyktingarnas kontext.

Forskningsfråga

- Hur och i vilken kontext framställs begreppet flyktingar i Aftonbladet och Svenska dagbladet i september 2015, januari och mars 2016 samt vilka skillnader i framställningen kan identifieras mellan de olika perioderna?

Definition av flykting

FN:s definition av flykting som även den Svenska lagstadgade definitionen bygger på presenteras nedan. Men det är inte denna definition som tidningsartiklarna använder sig av. Enligt det socialkonstruktivistiska perspektivet har begrepp olika betydelse i olika tid och kontext och även innebörden av begreppet "*flykting*" förändras i hur de används och uppfattas. Vi kommer i denna studie att undersöka hur media framställer "*flyktingar*". Genom att läsa definitionen kan man få en förståelse för hur mycket media har rekonstruerat begreppet "*flykting*".

Flykting - Den juridiska definitionen av en flykting är enligt FN:s flyktingkonvention från 1951 artikel 1 A, att en flykting är en person som befinner sig utanför sitt hemland på grund av en välgrundad fruktan för förföljelse på grund av hans etnicitet, nationalitet, religion, politiska uppfattning eller tillhörighet till en viss samhällsgrupp, och inte kan eller, på grund av sin fruktan, inte vill begagna sig av sitt hemlands skydd. Från början kunde de konventionsbeslutande staterna välja mellan om de enbart ville betrakta personer som var på flykt från hemländer i Europa som flyktingar, eller om de även ville inkludera personer på flykt från hemländer i andra världsdelar. Genom ett tilläggsprotokoll från 1967 utvidgades det geografiska tillämpningsområdet för flyktingkonventionen. Tilläggsprotokollet utvidgade även den tidsmässiga tillämpligheten av flyktingkonventionen på så sätt att människor som

flytt efter andra världskriget även kunde erkännas som flyktingar om de uppfyllde definitionen av flykting enligt resten av konventionen.

I svensk rätt finns definitionen av en flykting beskrivet i 4 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716), vilket är samma definition som finns i flyktingkonventionen, men med tillägget att en flykting kan vara någon som är förföljd på grund av hans sexuella läggning eller kön.

I 2 b § finns det även listat några gärningar som gör att statusen som flykting inte längre gäller enligt Lag (2009:1542). Krigsförbrytelser eller brott mot mänskligheten, även icke-politiska brott utanför Sveriges gränser innan hen kom hit är skäl för att inte anses som flykting. Se 2 b § Lag (2009:1542).

Även en statslös person kan erkännas flyktingstatus om hen uppfyller kriterierna i övrigt. För en statslös person krävs det dock inte att hen är utanför och oförmögen att erhålla skydd från sitt hemland. Istället identifierar flyktingkonventionen den statslösa personens vanliga vistelseort som den plats som personen ifråga ska vara utanför. Den statslösa ska även vara oförmögen att erhålla skydd av myndigheter på hans vanliga vistelseort. Detta är även lagfäst i svensk rätt, se 4 kap. 1 § 3 st. utlänningslagen (2005:716).

Teoretisk referensram

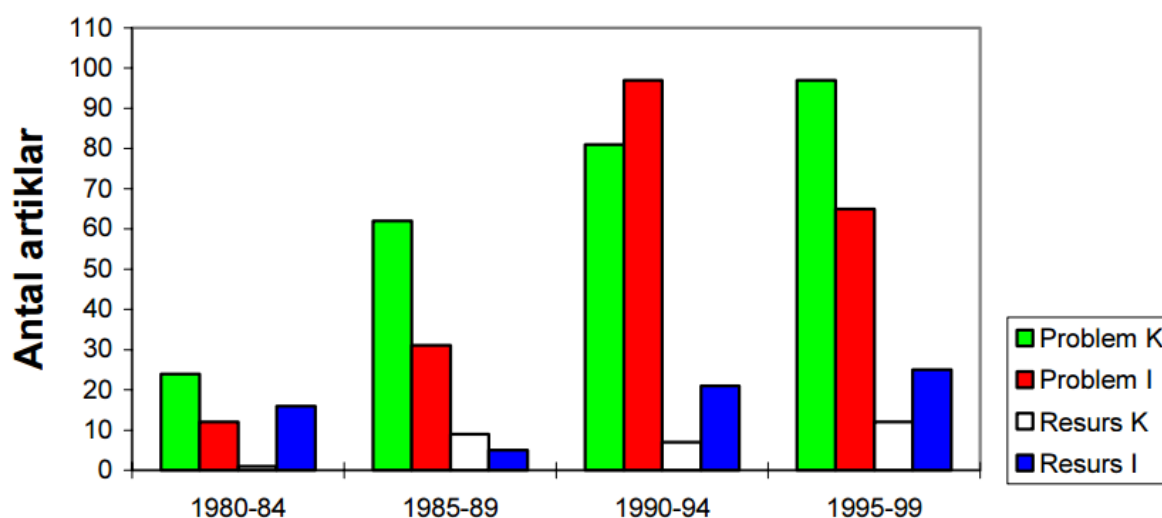
I detta kapitel skriver vi först om kategoriseringar i språket generellt för att sedan övergå till forskning om hur medias kategorisering av begrepp kan påverka läsarna. Först forskning från Sverige och sedan några länder i Europa. Därefter görs en genomgång av vilka grupper som påverkas mest av medias rapportering samt beskriver Sveriges historiska roll som humanitärt land. I slutet på detta kapitel beskriver vi vad vi använt av denna forskning i vår egen studie.

Eriksson-Zetterquist och Styhre (2007) skriver i boken *Organisering och intersektionalitet* att sociala kategorier och klassificeringssystem är av människan konstruerat och förändras över tid. Några naturliga, givna eller universella klassificeringssystem finns inte. De skriver att trots att postmodern identitetsteori beskriver människors identitet som fragmenterad och flytande så kommer identiteterna att stabiliseras i sociala kategorier. Dessa kategorier stabiliseras över tid och blir till slut naturliga och förgivet tagna. Kategorierna skapar innan- och utanförskap som bygger på föreställningen om att det finns givna gränser kategorier emellan.

Forskning i både Sverige och Europa kring medias roll i framställandet av olika kategorier av människor visar på problematiken med kategorisering och hur detta påverkar mottagaren.

Statsvetaren Marcus Johansson (2006) menar att människor är beroende av media för att få kännedom om vad som händer i politiken och samhället. Enligt SOM-institutets undersökning från 2012 svarade 62 % av respondenterna att de läser någon form av dagstidning minst 5 dagar i veckan (som.gu.se). Media är en viktig aktör i skapandet av kategorier och dess budskap påverkar människors uppfattning och förståelse om det samhälle de lever i. ”Medier blir fönster mot det som vi inte kan se utanför vår direkta omgivning” (Johansson 2006:165). Johansson betonar att samtidigt som media kan vidga läsarens vy är det också begränsande genom en framställning av förenklade bilder. Denna förenkling sker genom skapandet av kategoriseringar som strukturerar verkligheten. Mediers språkbruk har en viktig roll i skapandet av sociala kategorier och genom språkbruket kan verkligheten målas i svart eller vitt, vi eller dem.

Johanssons (2006) studie handlar om hur lokalpressen i Örebro, Örebro-kuriren och Nerikes allehanda under perioden 1980-1999 rapporterat om invandring och ”invandrare”. Syftet var att studera hur bilden av ”invandrare” har förändrats över tid. Johanssons valde bland annat att kvantitativt titta på huruvida ”invandrare” framställs som en resurs eller ett problem och drar slutsatsen att en övervägande majoritet av artiklarna genom åren framställt ”invandrare” som ett problem. Johansson sätter upp dikotomin *problem* och *resurs* där han analyserat hur tonen kring ”invandrare”, som kollektiv (K) och enskilt (I), varit i tidningarna som han sedan kodat och sammanställt enligt följande, se stapeldiagram 1.

Stapeldiagram 1: Stapeldiagrammet visar antalet artiklar om invandrare i Närkes Allahanda och Örebro-kuriren 1980-1999, femårsintervaller (Johansson 2006).

Johanssons stapeldiagram och dikotomin *problem* och *resurs* har också inspirerat vårt tillvägagångssätt där vi använder oss av en liknande dikotomi.

Medieforskare Ylva Brune (2006) har studerat former och uttryck för rasism och diskriminering i Aftonbladet, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet under två veckor våren 2005. Brune har tittat på i vilka olika sammanhang minoritetsgrupper framställts och i vilken mån tidningarna lyfter fram samhällsproblem som diskriminering och rasism eller är bidragande i upprätthållandet av "oss" och "dem". (Brune 2006)

Brune menar att nyhetsrapporteringen över tid, genom upprepningar konstruerat och stereotypiserat "invandrare". Hon menar att medias rapportering skapat stereotyper som bidrar till ett vi och dem, och skapat "invandrare" som en kategori människor som tilldelas bestämda roller. Brune menar exempelvis att det skapas en bild hos läsaren där hen underförstått "vet" att det handlar om exempelvis "invandrarkillar" i artikeln om mobiltelefonrån. Detta vet läsarna för att de läst samma slags artiklar så många gånger och känner igen koderna i dem. Hon skriver att "*Föreställda skillnader mellan kulturer översätts till egenskaper hos individer och individen ses som representant för en grupp, en kultur eller ett geografiskt ursprung*" (Brune 2006:95). Brune har undersökt om/hur olika delar av tidningarna skriver inkluderande av minoritetsgrupper och inte som "vi och dem" och en generell slutsats är att någon strävan av att inkludera minoriteter lyser med sin frånvaro. Dock menar hon att man i delar som sport, kultur och nöje kan se att en medvetenhet kring inkludering finns.

För att visa på skillnaderna i hur framställningen av olika identitetskategorier kan se ut kan ekvivalenskedja användas. Detta är ett diskursteoretiskt verktyg för att tydliggöra hur identiteter framställs. En undersökning som gjordes av Beatrice Amsenius (2009) gällande hur "svenskhet" framställs i media, gjordes en ekvivalenskedja i en artikel av migrationsminister Tobias Billström. Ekvivalenskedja går ut på att plocka ut centrala begrepp i en artikel och titta på vilka begrepp som associeras till dessa och sedan vilken identitet dessa begrepp knyts till. Artikeln av Billström handlade om att ställa högre krav på invandrare och ekvivalenskedjan knöt till begreppet invandrare såg ut så här: *Invandrare–arbetslösa–offer–segregerade–trångbodda–bidrag–konflikter–passivitet–andra kulturer–svarta inkomster–utnyttjas* (Amsenius 2009:24). Vidare i samma artikel när samma sak gjordes med begreppen som knöt an till svenskar blev kedjan så här: *Sverige – fred – frihet – (kravlöshet & rädsla) –*

rättigheter – arbete – egen försörjning – jämlikhet – självständighet (Amsenius 2009:24). Vi har även använt oss av ekvivalenskedjor i denna studie.

Betydelsen av innehållet och tonen i medias rapportering och hur det påverkar mottagaren spelar en viktig roll. Enligt Kokkonen (2013) är forskningen på detta område entydig i sina slutsatser. Forskning från Nederländerna, Tyskland, Spanien och Schweiz pekar alla på slutsatsen att om rapporteringen lyfter fram negativa sidor av invandring och invandrare så medför det att människor blir mer kritiska till det. Enligt forskningen i Schweiz gäller även det omvända, om medias rapportering skriver positivt om exempelvis invandring så blir människorna positiva till det.

För att få en mer historisk bild av Sveriges roll som humanitär stat använder vi oss av en artikel av Mikael Byström (2014) som beskriver den historiska kontexten och hur Sverige under tidigare flyktingströmmar har valt att reagera. Hur Sverige har utvecklat sin migrationspolitik efter andra världskriget och varför Sverige har blivit ett invandringsvänligt och humanitärt land. Rädslan för invandring fanns redan då men denna rädsla överkoms av viljan att hjälpa krigsflyktingar. Han undersöker mötet mellan välfärdsstaten och migrationspolitiken som utspelade sig i direkt anslutning till andra världskriget. Den fokuserar på vad som hände med de som inte kunde försörja sig och hur den svenska välfärdsstaten tog ansvar för dessa.

För det första så använde den framväxande välfärdsstaten redan etablerade metoder och erfarenhet för att hantera flyktingarna. Beslut att låta alla nordiska flyktingar få del av det svenska välfärdssystemet togs tidigt av riksdagen och utvecklades senare till att gälla alla flyktingar.

För det andra, när den svenska staten blev ansvarig för tio tusentals baltiska flyktingar ledde detta fram till ett nytt sätt att ta hand om flyktingar. Trots problemen så upptäckte myndigheterna att en kunskap om hanteringen av stora mängder flyktingar redan hade utvecklats och det stod klart att Sverige kunde ta hand om dessa.

För det tredje så hade Sverige under andra världskriget och åren efter en stark efterfrågan på arbetskraft och detta gjorde att flyktingar kunde komma i arbete och försörja sig själva.

För det fjärde så blev den svenska statens administration professionaliserad och expertisen blev större. Statens inflytande och ansvar över individerna växte och samtidigt som välfärdsstaten blev större så ökade också statens ansvar för var och en.

För det femte och sista så blev flyktingarnas situation i efterkrigstiden påverkade av FN:s flyktingkonvention och den nationella lagstiftningen inkluderade sedan samma sociala medborgarskap även för flyktingar (Byström, 2014:620f).

Byströms historiska forskning kan direkt ställas mot hur det ser ut i dagens samhälle, är vi på väg mot en förändrad flyktingpolitik och vad är det som påverkar synen på flyktingar?

Enligt Christian Schemer (2012) kan medias porträttering av flyktingar och etniska minoriteter påverka dess läsare till att få en negativ eller positiv attityd mot dessa grupper, beroende på hur media beskriver dessa. Detta är en utgångspunkt i vår diskussion om att media har en viktig roll i vårt samhälle, det är den fria median som påverkar opinionens attityder. Men vilka är det då som påverkas av media. Schemer har gjort en undersökning som styrker tidigare forskning att påverkan av media hos individer beror till stor del på deras utbildning och kunskap (2012:751). Med andra ord kan negativa tidningsartiklar om flyktingar påverka många individers syn på immigration på ett negativt sätt.

Detta leder oss in på opinionens åsikt. Idag är 26 % högutbildade i Sverige, det vill säga har en eftergymnasial utbildning som är minst 3 år (scb.se). Det betyder att 74 % inte är det. Vilket också säger att media kan påverka en stor del av Sveriges befolkning (Schemer, 2012).

Enligt Van der Pas (2014) så är frågan om det är så att massmedia dikterar den politiska arenan. Enligt honom visar tidigare forskning att media har en stor och växande påverkan på kampen mellan partier och debattens innehåll men det finns också forskning som visar på raka motsatsen. Slutsatsen som kan dras är att massmedians förhållningssätt och påverkan varierar. Artikeln tar upp om det är så att partier selektivt diskuterar problem som ligger i deras intresse för att öka sin politiska makt och sitt förtroende bland folket.

Partierna blir mer aktiva desto mer mediens diskurs passar in i deras politik. Även det att partierna försöker få sin politik till att likna den diskursen som redan finns diskuteras av Van der Pas. Det kan synas på att flyktingdiskursen just nu är väldigt aktiv. För att inte tappa för mycket i opinionssiffrorna har vissa partier varit tvungna att reagera och även förändra sin politik. Denna artikel beskriver dessa samband. Slutsatsen är att om tidningar skriver väldigt lite om de frågor partiet önskar så spelar det ingen roll om det är inom rätt område då det är för lite som skrivs. Men desto mer som skrivs desto mer intressant är det för partier att vara aktiva i frågan (2014:53). Hans artikel bidrar till vår förståelse genom att bevisa att partier strategiskt använder sig av media för att diskutera sina frågor i parlamenten.

Alla dessa studier är viktiga att ha i åtanke när man studerar flyktingarnas situation i media, för att förstå och kunna reflektera över varför det ser ut som det gör och vad vår studie kommer att kunna bidra med.

Kategorisering av grupper av människor och medias påverkan på människors uppfattning av samhället har en central roll i vår studie. Detta utvecklar vi också i diskussionen. Vi använder en snarlik dikotomi som Johanssons (2006) forskning av invandrare som *resurs* eller *problem*, där vi ställer upp perspektivet *deras problem* eller *våra problem*. Ekvivalenskedjor är också något vi utgått ifrån i vår studie vilket kan läsas under stycket *metod*. Sveriges roll som humanitär stat är något vi reflekterar över i vår diskussion. Hur höger-populistiska partier kan utnyttja media för att få fram sina budskap behandlar vi också under diskussionen.

Den här studien utgår från kritisk diskursanalys vilket vi presenterar i nästa kapitel.

Diskursanalys

Diskursanalys är både en metod för att analysera data och har utgångspunkter som är teoretiska. En vanlig beskrivning av vad begreppet diskurs innebär är att det är ett bestämt sätt att förstå om och tala om världen. Utöver denna definition finns flera tolkningar av begreppet och det används varierande av olika forskare och olika forskningsfält (Ledman, 2012:45).

Det finns även flera diskursanalytiska inriktningar men vi använder oss av kritisk diskursanalys. Kritisk diskursanalys (CDA) utvecklades av den brittiske språkvetaren Norman Fairclough, men vi har hämtat mycket av vår beskrivning av CDA från en avhandling av Anna-Lill Ledman, detta för att hennes avhandlings syfte är snarlik vårt syfte med denna studie. Ledman undersökte svensk press framställning av samiska kvinnor under tidsperioden 1966-2006. Sedan problematiserar hon hur bilden av dessa kvinnor konstrueras och representeras av svensk press. (Ledman 2012)

Kritisk diskursanalys bygger på ett socialkonstruktivistiskt perspektiv. Socialkonstruktivism kan ses som en ram som diskursanalys kan förstås igenom.

Socialkonstruktivism

Ett socialkonstruktivistiskt perspektiv innebär en syn på vetenskaplig kunskap som en politisk och social produkt. Kunskap blir till genom socialt samspel och är av språket konstruerat inom vissa historiska och kulturella sammanhang (Hansson, 2011:218ff).

Socialkonstruktivism har enligt Ledman (2012) fyra huvudsakliga förutsättningar. Ett, det som bedöms som självklar kunskap eller objektivt sant bör ifrågasättas. Två, det är ett

perspektiv på världen som historiskt och kulturellt specifik, där människorna i den här världen ses som föränderliga och olika beroende på vilken kontextens förutsättningar är. Världen ses som diskursivt och socialt konstruerad. Tre, antagandet att kunskap är nära relaterat med och påverkas av sociala processer där vår föreställning av sanningar skapas och upprätthålls. Fyra, det finns en relation mellan social handling och kunskap, exempelvis att vid en specifik tid och plats är en handling fullt normal och naturlig men vid en annan tid och plats helt otänkbar. Olika världsbilder får olika handlingar som följd och socialt konstruerade sanningar får olika sociala följder (2012:45ff).

Begreppet ”flykting” är exempelvis socialt konstruerat. I och med begreppets existens har det effekt på människors kategorisering av sin värld och vidare på deras handlingar och därmed hur världen ser ut. Begreppet ingår i en orsakskedja som berör den fysiska världen. Bakom begreppet kan olika intressen dölja sig som gynnas av att de används och exponeras. Ett socialkonstruktionistiskt synsätt kan avslöja och synliggöra dessa sammanhang (Hansson, 2011:220f).

Kritisk diskursanalys

För att göra en kritisk diskursanalys måste man ha perspektivet att diskurser inte existerar i enskilda enheter utan en text måste också analyseras i relation till andra element i det samhälle den existerar. Analysen ska inte bara vara beskrivande av diskursen utan ska också vara systematisk. CDA är normativ och ska kunna åskådliggöra sociala brister och kunna bidra med kunskap så att de rättas till. CDA innebär både perspektivet att nära analysera en text, en artikel i vårt fall, samtidigt som man också gör en social analys. Det *kritiska* innebär också exempelvis att språket är involverat i sociala maktrelationer som kanske inte först ses som självklart. En analys av vad som existerar, och hur det kanske borde eller skulle kunna vara. Att hitta brister och sedan försöker åtgärda det (Ledman, 2011).

Faircloughs analysmodell rör sig mellan tre områden. Se bild 1. *Text*, som innebär muntlig, skriftlig och visuell kommunikation. *Diskursiv praktik* som innebär förhållandet mellan texten och dess läsare, samt *social praktik* som innebär den aktuella sociala kontexten som den kommunikativa händelsen är en del av. En kommunikativ händelse rör sig mellan de tre nivåerna (Fairclough, 1992).

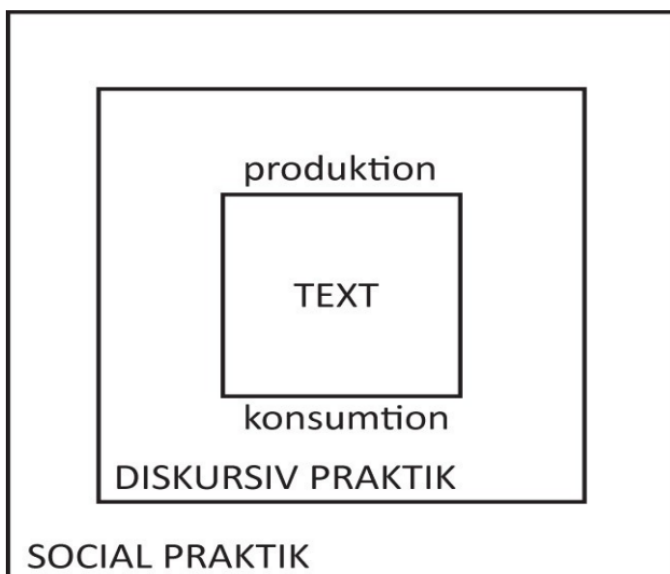

Bild 1: Faircloughs analysmodell (Fairclough, 1992).

Denna modell har inspirerat vårt tillvägagångssätt. Det finns inte så detaljerat beskrivet hur djupt analysen på de olika nivåerna ska vara eller vilken typ av analys som ska göras på respektive område men under stycket ”metod” klargör vi hur vi använt modellen och vilka analyser vi gjort på de olika områdena.

Metod

Det är i vår undersökning inte meningen att studera om det är media som påverkar politiska beslut eller om det är politiska beslut som påverkar median. Det är alltså inte vår tanke att undersöka vilket som kom först utan vår tanke är att undersöka hur medierna använder begreppet flyktingar efter de ovan nämnda händelserna i den svenska migrationspolitiken.

Val av tidningar

Vid valet av tidningar förstod vi inledningsvis att vi var tvungna att avgränsa oss, och vi bestämde att fokusera på två med skilda ideologisk bakgrund. Valet av Aftonbladet är med tanke på deras kända socialdemokratiska orientering. När vi sedan ville välja en politisk motpol till denna tidning valde vi Svenska Dagbladet på grund av att tidningen skiljer sig ideologiskt och anser sig vara liberal.

Utifrån vår avgränsning har vi valt två rikstäckande tidningar som vi väljer att lägga fokuseringen på, en kvällstidning och en dagstidning. Vi har använt mediearkivet som är nordens största digitala arkiv över tryckt dagspress, tidskrifter och affärspress. Vi söker endast

på Aftonbladet (AB) och Svenska Dagbladet (SvD) för att få fram de artiklar om flyktingar vi eftersöker.

Urvalet är artiklar från de 2 större rikstäckande dags- och kvällstidningar av olika politiska färg, Svenska Dagbladet och Aftonbladet. Vi avgränsar oss till dessa större dags- och kvällstidningar och till den tryckta pressen dels för att rikstäckande tidningar nås av ett stort antal läsare, eftersom vi vill problematisera medias påverkan på läsarna, och dels för att undvika diverse illegitima och oseriösa sidor på internet. Även sociala medier undviks för att minimera risken för sidospår där språket i artiklarna kan uppfattas som extremt samt tidningar som exempelvis Avpixlat och Fria tider undviks. Därav håller vi oss till dessa större väletablerade mediaföretag.

AB & SvD är två av Sveriges största dagstidningar. AB är en vänsterorienterad tidning på ledarsidan och man är enligt dem själva oberoende socialdemokratiska (aftonbladet.se/ledare/), men vid övriga nyheter är man politiskt neutral i sin nyhetspresentation

SvD å sin sida är även de politiskt oberoende på nyhetssidan, men på sin ledarsida anser man sig vara oberoende liberala (svd.se/ledare).

Val av tidsperiod

Vi har valt ut tre tidsperioder för att undersöka hur diskursen kring flyktingar sett ut för att sedan jämföra dem med varandra.

Den första perioden vi valt är september månad 2015. Den här månaden var en tid av stort engagemang kring flyktingsituationen. Den 6 september 2015 hålls en manifestation till stöd för flyktingar på medborgarplatsen i Stockholm. Alla politiska ungdomsförbund utom SDU i stockholmsregionen står bakom arrangemanget. Under manifestationen *Refugees Welcome* håller statsminister Stefan Löfven tal där drygt 15 000 personer är samlade. Löfven talar om alla människor som tvingas fly kriget i Syrien och gör följande uttalande ”*Nu måste Sverige fortsätta ta sitt ansvar i detta. Men det räcker inte. Hela Europa måste göra mer [...] Ingen kommun ska kunna smita undan [...] Vi ska aldrig bygga murar för att skilja människor från människor. Mitt Europa tar emot människor som flyr från krig. Mitt Europa bygger inte murar*” (regeringen.se).

Löfven uttrycker också sin sorg över den treårige pojken, Alan Kurdi, som den 2 september flyter i land på stranden Bodrum i Turkiet efter att familjen flytt. Bilderna på pojken blir startskottet för en massiv medierapportering kring flyktingsituationen i Europa och debatten kring situationen blir allt mer intensiv.

Den andra tidsperioden vi undersökte är januari månad 2016. I januari verkställs beslutet av regeringen gällande införandet av passkontroller till Sverige. Detta medförde att det blev betydligt svårare för flyktingar utan identitetshandlingar att ta sig in i Sverige och ansöka om asyl (regeringen.se). Detta beslut gjorde att flyktingströmmen in till Sverige avstannade nästan helt (migrationsverket.se).

Mars månad valde vi för att det är den månad 2016 som gav flest träffar när vi sökte på ”flykting” och flyktingar”(mediaarkivet). Den här månaden togs även beslutet av EU att skicka de flyktingar, som tagit sig med båt till Grekland, tillbaka till Turkiet (regeringen.se).

Val av artiklar

Målet har varit att hitta artiklar som beskriver flyktingar och deras kontext så mycket som möjligt. Detta för att kunna utläsa vad som sägs om och tillskrivs begreppet ”flyktingar”.

För att få en historisk bild av hur rapporteringen av flyktingar sett ut gjorde vi en sökning i mediearkivet på ordet ”flyktingar” under en längre tidsperiod, 1994-2015. Man kan tydligt se att rapporteringen har ökat. Se diagram 2 nedan.

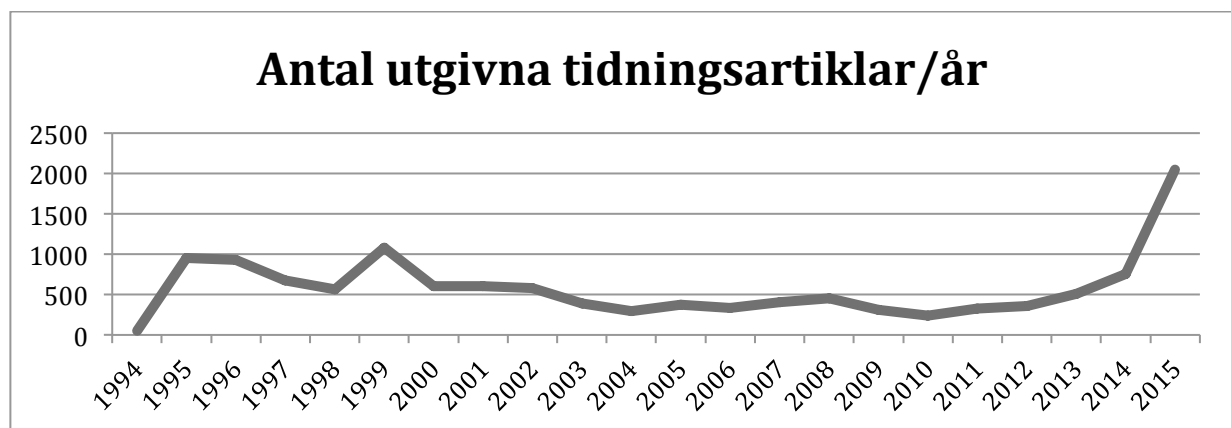

Diagram 2: Antal utgivna artiklar i Sverige med ordet ”flyktingar” i innehållet från SvD och Aftonbladet (mediaarkivet).

På en sökning i mediearkivet med våra två tidningar får man med ordet *flyktingar* och *flykting* fram följande, i september månad 2015 finns det i AB 234 artiklar och i SvD 315, totalt är det 549 artiklar under september månad. För januari månad 2016 får man in 122 från SvD och 59 från AB med sammanlagt 181 artiklar. I mars månad finns det i AB 73 artiklar och 121 från SvD.

Genom att göra denna sökning har vi sedan valt artiklar som i texten är så beskrivande som möjligt av flyktingar och valt 8 från den första perioden, 8 från mittenperioden och 8 från den senare med en fördelning på 4 av AB och 4 av SvD under varje period. Totalt 24 artiklar ingår i vår studie, hade vi haft mer tid hade vi inkluderat fler artiklar.

Valet av artiklar gick helt enkelt till så att vi tog en artikel som innehöll ordet flykting, ögnade igenom så att det inte enbart var ett ord taget ur sammanhanget och om artikel innehöll en bredare beskrivning av flykting eller flyktingar gick den vidare.

Analysmodeller

Faircloughs tredimensionella modell består som beskrivit ovan av tre delar. *Text, diskursiv praktik* och *social praktik*. Vi har använt modellen på följande sätt.

Texten vi analyserat är tidningsartiklar. För att kunna göra en analys av alla artiklar utvecklade vi en modell baserad på CDA för textanalys med en serie frågor. Detta för att få samma synvinkel på alla artiklar och utgå ifrån samma bas när vi läste och analyserade alla tidningsartiklar. Vår modell för textanalys presenteras nedanför i bild 2.

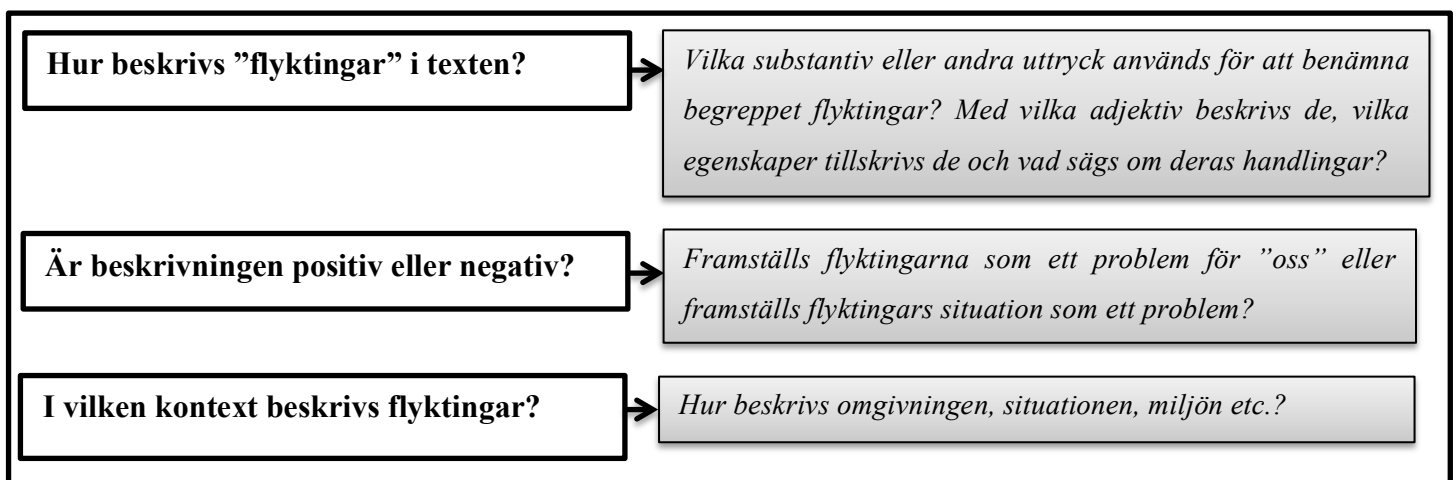

Bild 2: Metod, frågor i vita rutor är huvudfrågor som med hjälp av ledtrådsfrågor i de grå rutorna kan besvaras mer utförligt.

De vita rutorna innehåller de huvud-frågorna som ställdes till texten och med hjälp av de högra gråa rutorna kunde vi ställa följdfrågor för att klargöra tveksamma analyser där den första frågan var för bred.

Alla artiklar lades in i Word-dokument och sedan markerade vi med gul färg varje gång flyktingar nämndes eller andra begrepp för att beskriva flyktingar exempelvis *asylsökande, flyende, migranter* etc. Sedan markerade vi med grön färg begrepp som tillskrevs flyktingar,

exempelvis *utsatta, flyr krig, hungriga* etc. Detta gjorde texten lättöverskådlig. De grönmarkerade begreppen sattes sedan samman i ekvivalenskedjor, en för varje artikel. En ekvivalenskedja, som beskrivet tidigare, går ut på att plocka ut centrala begrepp i en artikel och titta på vilka begrepp som associeras till dessa och sedan vilken identitet dessa begrepp knyts till.

Dessa ekvivalenskedjor sammanställde vi i ett dokument där man kunde se för varje månad och artikel hur kedjorna såg ut. Detta gav en lättöverskådlig bild över de olika tidsperioderna och vad de två tidningarna hade skrivit om flyktingar och gav ett bra underlag för analys av skillnaderna mellan tidningarna och tidsperioden.

Sammanställningen synliggjorde också den *diskursiva praktiken*, d.v.s. regelbundenhet i hur begrepp används, och där förförståelsen av begreppet mellan textproducenten och mottagaren genom att titta på vilka ord som använts och tillskrivits flyktingar. Med Johanssons (2006) studie av invandrare som dikotomin *problem* eller *resurs* kategoriserade vi alla begreppen i ekvivalenskedjorna efter hur flyktingars problem beskrivs eller Europas problem med flyktingar beskrivs.

Den *sociala praktiken* behandlade vi när vi beskrev kontexten som texterna producerades i, alltså politiska läget, uttalanden, migrationspolitik osv.

Flyktingars kontext

För få en bättre bild över begreppen av flyktingar gjorde vi en analys som belyser flyktingarnas kontext. Genom att läsa varje artikel och plocka ut i vilken situation som flyktingen/flyktingarna befinner sig i. Till exempel så kan de befinna sig bakom murar och inte komma vidare i sin flykt. Då är innebörden att flyktingen sitter fast. För att få fram denna information lästes varje artikel och alla meningar som på något sätt kan beskriva var/hur/varför och vad som händer runtomkring flyktingen/flyktingarna sammanställdes i korta och konkreta meningar och uttryck. Genom att sedan lägga ihop varje tidning och varje månads beskrivning av kontexten fick vi fram en övergripande beskrivning. Kontexterna jämfördes sedan mellan tidningarna om det kunde finnas någon skillnad i vilka förhållanden som beskrevs. Det sista som gjorde var att jämföra alla tre månaders övergripande kontexter och försöka beskriva om det finns en skillnad i presentationen av flyktingarnas kontext. Här användes även den modell vi skapat för att samma bedömning av texten skulle tillämpas på alla artiklar.

Resultat

För att få en bra insyn i de begrepp vi sedan delade upp, presenterar vi denna analys först.

September 2015

Aftonbladet

- Flyende från striderna i Syrien. Bomberna regnade och många sitter fast i striderna. Befinner sig på gränsen till Ungern i provisoriska läger men grindarna är stängda och flyktingar kommer inte vidare. (AFTONBLADET 2015-09-16 Sida 12-13)
- Stor press på länderna som tar emot flyktingar, dessa länder behöver bistånd i flyktingmottagandet, Alan Kurdis kropp spolades upp på stranden en vecka tidigare. En stor vilja att rädda och agera. (AFTONBLADET 2015-09-04 Sida 2)
- Flyktingströmmen fortsätter, flyktingström som inte skådats sen andra världskriget, kaoset fortsätter så länge EU inte kommer överens, flyktingarna ska kontrolleras och id-kontrolleras. (AFTONBLADET 2015-09-24 Sida 11)
- Dödshot från talibanerna, en av 8000 flyktingar som kommer till Europa varje dag, medierna har tappat intresset, såg kvinnor och barn dö då de inte kunde simma, flyktingarna kommer in i Europa och bussas vidare till nästa land. (AFTONBLADET 2015-09-28 Sida 16-17)

Svenska Dagbladet

- Tusentals flyktingar behöver hjälp med att bearbeta sina upplevelser, stor mängd asylsökande i Sverige som behöver hjälp, fungerar dåligt med Gode män i Sverige. (SVENSKA DAGBLADET 2015-09-17 Sida 11)
- Taggtrådsstängsel och svårt för flyktingar att ta sin in i Europa, flyktingkris som gör att samarbetet i Europa riskerar att stupa, Syrienflyktingar dör under sin flykt. (SVENSKA DAGBLADET 2015-09-20 Sida 6)
- Flyktingar trotsar stormarna och dödsiffrorna förväntas stiga, Många flyktingar som har dött i havet eftersom de flesta inte kan simma, traumatiserade och utmattade när de kommer fram. (SVENSKA DAGBLADET 2015-09-30 Sida 9-11)
- Många länder vill slippa ta emot flyktingar, en stor flyktingvåg under hösten, 700 000 flyktingar har kommit till Europa för att söka skydd. (SVENSKA DAGBLADET 2015-09-24 Sida 10)

Sammanfattning

Flyktingströmmen tar fart och tusentals flyktingar behöver hjälp samtidigt som vissa länder börjar sätta upp stängsel och grindar för att hindra flyktingar att komma in i landet. Mängder med flyktingar dör när de försöker korsa medelhavet i små båtar som inte är byggda för så många människor. De flesta kan inte simma och drunknar när båtarna kapsejsar. Den största mängden information som finns i dessa artiklar är att flyktingarna flyr och behöver hjälp, döda kroppar som spolats upp på ländernas kuster vittnar om tragiska människöden. Flyktingarna beskrivs som desperata och flyende, men deras väg till fred är inte lätt. Det finns ingen direkt skillnad i tidningarnas rapportering under den här perioden. I alla fall ingenting som med säkerhet kan fastställas i denna studie. Båda tidningarna tar upp stängda gränser och att flyktingströmmen fortsätter och att flyktingar dör till havs.

Januari 2016

Aftonbladet

- Unga utländska män tafsade och ofredade kvinnor på nyårsnatten, försenad julklapp till invandringskritiska politiker som använder detta i sina debatter, risk att våldet mot flyktingar eskalerar (AFTONBLADET 2016-01-09 Sida 12).
- Sverige klarar ett stort flyktingmottagande men inte så många ensamkommande, dramatisk höst med asylsökande i historiskt höga nivåer, Sverige och Tyskland var de ända länderna som tog emot flyktingar, mottagningssystemet behöver ses över och migrationsfrågan är aktuell inom politiken (AFTONBLADET 2016-01-26 Sida 2-3).
- Drunknande flyktingar, flyktingkrisen är långt ifrån över, Turkiet fick 27 miljarder av EU för att flyktingströmmen skulle minskas till EU (AFTONBLADET 2016-01-31 Sida 8-9).
- ID-kontroller införs på resor in i Sverige, Staket har byggts på perronger för att hindra folk att smita med, påminner om järnridån mellan öst och väst-Tyskland, allt fler länder i Europa bygger murar för att stänga ute eller inne folk (AFTONBLADET 2016-01-04 Sida 2).

Svenska Dagbladet

- Asylsökande kände sig hotade på flyktingboendet, fullbelagt på boendet för nyanlända, ingen omplacering av de som kände sig hotade, kan inte erbjuda annat boende (SVENSKA DAGBLADET 2016-01-09 Sida 19).

- Nya asyllagar i Danmark, tagit emot många flyktingar, lägger mest pengar på flyktingar, är bland de som tagit emot mest, bristande tilltro till EU (SVENSKA DAGBLADET 2016-01-30 Sida 32-33).
- Flyktingkrisen upprör, länder stänger gränserna och bortser från Schengenavtalet, vart ska alla som flyr ta vägen, land efter land stänger gränser och inför gränskontroller, kontinenten behöver fler människor när vår egen befolkning blir äldre (SVENSKA DAGBLADET 2016-01-25 Sida 9).
- Migrationsverket ska förbereda massutvisningar vilket gör att gränspoliserna kommer få mer att göra och de varnar nu för resurserna som kommer att krävas, polisens ansvar för de flyktingar som avviker från utvisningsbeslut, 20 000 har blivit avvisade och hälften är efterlysta, läget är redan pressat och det kommer att bli mer ansträngt, migrationsverket och polisen arbetar på nya sätt förbättra överlämnandet (SVENSKA DAGBLADET 2016-01-29 Sida 9).

Sammanfattning

Flyktingströmmen börjar mattas av på grund av alla gränskontroller som införs, men den är långt ifrån över. En diskussion pågår om hur många flyktingar vi kan ta emot och massutvisningar är att vänta när många får avslag på sina asylansökningar. Samtidigt som gränskontroller införs känner sig många flyktingar hotade på sina boenden. Land efter land stänger ner gränser för att minska flyktingströmmen till sina länder. Väldigt lite diskussion om flyktingarnas lidanden och mer om hur flyktingströmmen ska undvikas. Det börjar skönjas en liten skillnad i tidningarnas rapportering, AB väljer en något mer humanitär linje jämfört med SvD. SvD har fokus på nya lagar och att det finns vissa negativa konsekvenser av flyktingströmmen. Men även här är denna skillnad marginell. Vår studie kan inte klargöra skillnaden, bara belysa att det kan finnas en sådana.

Mars 2016

Aftonbladet

- Regeringen vill dra in dagsersättningen för de som fått avslag på sin asylansökan, detta för att flyktingar frivilligt ska åka hem när bidragen uteblir, stor mängd flyktingar kom förra året och det kommer bli många som får avslag på sina asylansökningar, Uppemot 80 000 kommer få avslag och nya tuffare regler väntas bidra till att nekade flyktingar självmant åker hem (AFTONBLADET 2016-03-05 Sida 2).

- På ön Lesbos hamnar många flyktingar som flyr från Syrien och länderna där omkring, vissa flyktingar dör hellre i Europa än återvänder hem, flyktingarna är rädda och ingen vet vad som ska hända nu när EU och Turkiet kommit överens om hur flyktingströmmen ska hanteras (AFTONBLADET 2016-03-21 Sida 11).
- Stefan Löfven tar till orda i EU parlamentet, Vi måste gå från kaos till kontroll för att avtalet inte ska kollapsa, de länder som inte hjälper till med flyktingmottagande ska inte kunna vara med i Schengen-avtalet enligt Löfven, mycket snack och lite handling enligt Löfven, arbetet med att fördela flyktingarna måste ta fart (AFTONBLADET 2016-03-10 Sida 8-9).
- Starka bilder på flyktingar, Gränsen stängdes över natten och flyktingarna blev fast, barnen fotograferades under flyktingströmmen när de sover på marken (AFTONBLADET 2016-03-19 Sida 32).

Svenska Dagbladet

- Flyktingströmmen fortsätter till de Grekiska öarna och förvirring råder, det nya avtalet mellan EU och Turkiet är okänt bland de flyktingar som kommer till Grekland, Resurser för att ta emot alla saknas och det börjar bli desperat (SVENSKA DAGBLADET 2016-03-22 Sida 16).
- Hjälporganisationer slutar med sina insatser på de grekiska öarna dit flyktingar kommer, Trots EU och Turkiets avtal fortsätter flyktingströmmen, flyktingarna är instängda i läger på de Grekiska öarna och hjälporganisationerna drar tillbaka sina insatser, flyktingarna kan inte bara slussas vidare norrut för då kommer flyktingplanen att kollapsa, EU och Turkiets avtal klubbades igenom för snabbt och ingen personal finns på plats (SVENSKA DAGBLADET 2016-03-27 Sida 14).
- Avtal mellan EU och Turkiet är undertecknat och ska innebära att flyktingar sluta komma med flyktingsmugglare då de kommer skickas tillbaka igenom, för varje illegal flykting som kommer till Grekland och skickas tillbaka ska en legal flykting omfördelas inom EU, flyktingströmmen måste stoppas (SVENSKA DAGBLADET 2016-03-19 Sida 8-9).
- FN fördömer politiska ledare som kritiserar och misstänkliggör flyktingar, FN vill att övriga länder i världen ska ställa upp och ta emot flyktingar, trycket på Syriens grannländer är enormt och deras börda måste lätta, flyktingströmmen till Sverige har

sinat rejält sen gränskontrollerna infördes och vi behöver denna lugna stund för att komma ikapp i arbetet (SVENSKA DAGBLADET 2016-03-31 Sida 8-9).

Sammanfattning

Mycket diskussion om avtalet mellan EU och Turkiet. Flyktingar sitter fast i lägren och kommer inte vidare in i Europa. Arbetet går långsamt och kritiken mot avtalet är omfattande. Flyktingarna lider i lägren och flyktingströmmen fortsätter till de Grekiska öarna. Men nu ska de skickas tillbaka och flyktingar i Turkiet ska omfördelas i Europa. Detta arbete går långsamt och ingen personal finns på plats för att avtalet ska kunna fullföljas. Flyktingarnas situation i lägren och avtalet är det som avhandlas mest i artiklarna. Tidningarnas rapportering har ingen markant skillnad men det lilla som man kan utläsa är att AB tar upp mer om regeringsbeslut och om starka bilder på flyktingar som inte har någonstans att ta vägen. SvD å sin sida rapporterar mer kring det nya avtalet mellan EU och Turkiet och vilka konsekvenser detta har och kommer att få. AB för åter igenom en något mer humanitär syn än SvD.

Resultat av situationen

I september beskrivs flyktingar ofta i situationen att de flyr över havet på båtar. Dessa båtar sjunker ganska lätt och det resulterar i att många flyktingar dör eftersom de inte kan simma. Flyktingarna flyr och behöver hjälp men när de flyr möts de ofta av vägspärrar. Deras flykt beskrivs som svår och att de behöver experthjälp när de anländer. När vi ser på januari förändras artiklarna något, flyktingströmmen mattas av på grund av alla gränskontroller som länder infört. Flyktingströmmen fortsätter till Europa men flyktingarna fastnar fort vid vägspärrar och stängsel och kommer inte vidare. En diskussion om hur många flyktingar man kan ta emot finns och även vad som kommer hända med alla nekade asylansökningar. En liten skillnad i de två tidningarnas rapportering börjar skönjas men denna skillnad kan vi inte i vår studie belysa mycket mer, utan det lämnas till kommande forskning. I mars lyfter SvD upp avtalet som träffats mellan EU och Turkiet, flyktingarna sitter fast i lägren och kommer inte in i Europa utan de kommer att avvisas tillbaka till Turkiet. Flyktingströmmen fortsätter trots alla gränskontroller och avtal. AB målar upp en annan bild av mer behövande flyktingar som fortfarande befinner sig i misär. Skillnaden är även här marginell och för att synliggöra den så mycket som det behövs krävs vidare studier.

”Deras” problem, ”våra” problem

När vi analyserade dessa tidsperioder upptäckte vi en förändring i hur man presenterar flyktingar och flyktingsituationen. I september beskrivs flyktingars situation och problem men i januari betonas allt mer att Europa och EU-länder har problem, vidare i Mars verkar det ha vänt igen.

För att systematiskt analysera och tydliggöra denna skillnad gjorde vi en tabell över de olika tidsperioderna, tidningarna, och två kategorier ”deras problem” ”våra problem”. I varje artikel när flykting eller flyktingar har nämnts har vi gjort ekvivalenskedjor för att se vilka begrepp och vilka situationer flyktingar associeras med. Dessa begrepp har sedan kategoriserats i tabellen och kan ses nedan i tabell 1. I urvalet av vilket begrepp som ska hamna under vilken kategori har vi tillsammans diskuterat begreppen utifrån artikelns kontext och syftningar som gjorts i texten. Begrepp som kan ses som både ”deras” och ”våra” problem togs inte med. Detta påverkar inte den övergripande bilden.

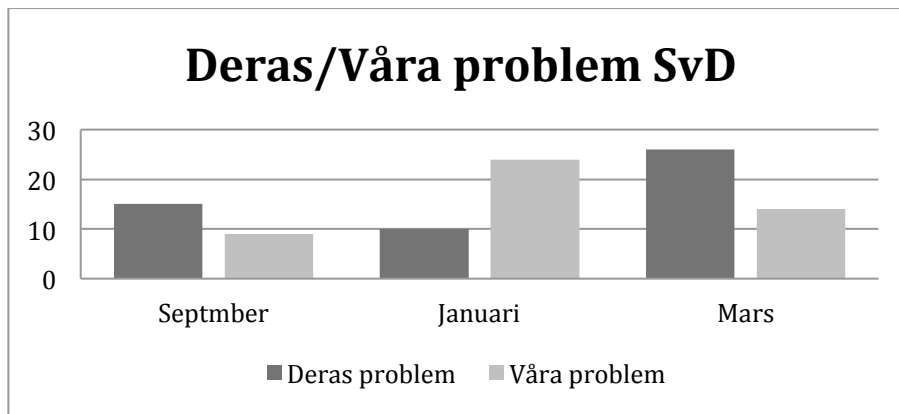
För att få en mer övergripande blick av vårt resultat presenterar vi tabellens innehåll i tre olika stapeldiagram. Dessa stapeldiagram är direkt härledda utifrån tabell 1 och man kan i både tabellen och i stapeldiagrammen se att antalet begrepp som vi associerar med antingen ”deras” eller ”våra” problem varierar mellan de olika tidsperioderna. Stapeldiagram 2 och 3 visar de två tidningarna var för sig och i stapeldiagram 4 har vi gjort en sammanställning av de båda tidningarna där vi lagt ihop begreppen från de tre tidsperioderna. Alla stapeldiagram följer samma mönster och detta presenteras vid de olika stapeldiagrammen.

Deras problem			Våra problem		
Sep SvD	Jan SvD	Mars SvD	Sep SvD	Jan SvD	Mars SvD
<ol style="list-style-type: none"> 1. Trotsar stormar, 2. omkommit, 3. dog, 4. båt går under, 5. siter fast, 6. utan framtid, 7. våld, 8. död, 9. trauma, 10. utmattade, 11. behöver hjälp, 12. hemska historier, 13. flyr, 14. överleva, 15. söka skydd 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hotade, 2. Ute i kyla, 3. Hotade, 4. Stängda gränser, 5. stoppas, 6. flyr, 7. massutvisningar, 8. efterlysta, 9. får avslag, 10. skickas tillbaka, 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fortsätter fly, 2. skeppas, 3. flyende, 4. trötta, 5. ingen elektricitet, 6. inte rättssäkert, 7. oroad, 8. behöver skydd, 9. asylprocess förseningar, 10. står kvar i hopp om, 11. skrik av hunger, 12. inte asyl tillbaka, 13. inte får lämna läger, 14. bakom stälstängsel, 15. lidit, 16. skyddsbehov, 17. bakom stängsel, 18. skrika av hunger, 19. nedfrusna, 20. skyddsbehov, 21. skickas tillbaka, 22. måste få värdiga förhållanden, 23. skickas tillbaka, 24. sitter fast, 25. skickas tillbaka, 26. kritiserade, misstänkliggjorda 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dör men nu på EUs mark, 2. frakta, 3. att ta emot, 4. ge hjälp till, 5. slippa ta emot, 6. bråk vem ska ta emot, 7. slippa ta emot, 8. påtvingade flyktingar, 9. mota bort 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Boende fullbelagt, förhindra att 2. Danmark tar emot fler, 3. ta emot många, 4. misslyckad integration, 5. växande antal, 6. avskräcka, 7. registreras, 8. omfördelas, 9. enorma kostnader, 10. fördelas mellan länder, 11. införa kvoter, 12. införa begränsningar, 13. många kommit till 14. Europa placeras ut, 15. EU-länder vägrar, 16. rekordmånga, 17. tvång krävs, 18. Avvikit, 19. efterlysta, 20. tvångsärenden, 21. mycket resurser, 22. stora problem, 23. få som självmant lämnar efter avslag, 24. redan tagit emot många lägger mest pengar på 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fortsätter komma, 2. fortsätter komma, 3. fortsätter komma, 4. illegala, 5. behandlas, 6. ta hand om, 7. mottagande, 8. bered plats för, 9. ta emot fler, 10. största flyktingkrisen, 11. inte mer att bidra med, 12. länder måste ta ansvar, 13. ta emot fler, 14. politiskt motstånd
Sep AB	Jan AB	Mars AB	Sep AB	Jan AB	Mars AB
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stängda grindar, 2. bomber regnar, 3. tvingas fly, 4. taggtråd, 5. fast i strider, 6. vänner döda, 7. ingen mat, 8. tvingas äta gräs, 9. gråter, 10. pengar slut, 11. ensam, 12. orolig, 13. ingen mat, 14. inget vatten, 15. rädd, 16. tvingas dela, 17. halverade matransoner, 18. stanna kvar, 19. inte komma till EU, 20. kontrolleras och registreras, 21. lämna fingeravtryck, inte ätit, 22. suttit i bussen, 23. före detta soldat, 24. ingen som bryr sig, 25. dö, 26. hotad, 27. kunde inte simma, 28. hade inte råd med flytväst, 29. värt mödan, 30. skickas kors och tvärs 31. krig konflikt, 32. taggtråd, 33. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Komma hit söka skydd 2. Våld mot flyktingar 3. Boende bränns 4. Drunknade 5. Drömmen 6. Döda 7. Drunknade 8. Inga skor 9. Blekt ansikte 10. Döda 11. Dödsfall 12. Staketet stoppa 13. Höga stängsel 14. Järnridå 15. Flydde 16. Försöka simma 17. Murar stänger ute 18. Införa visumtvång 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Avvisas 2. Avslag 3. Tvingas återvända 4. Utnyttja 5. Svart arbetskraft 6. Begränsade rättigheter 7. Skickas tillbaka 8. Rädda 9. Dör hellre 10. Evakueras 11. Skickas tillbaka 12. Redan skeppats iväg 13. Försöker förstå 14. Orolig 15. Ingen vet 16. Skickas tillbaka till Turkiet 17. På flykt 18. Taggtrådsklädd järnvägsvagn 19. Ena dag släpps igenom andra dag hög järngrind 20. Barn på flykt 21. Vart sover de 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stort antal, 2. rättvis fördelning, 3. fortsatt skickas kors och tvärs, 4. kommer in i EU, 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bristande respekt för kvinnor 2. Tafsade 3. Klämde på kvinnor 4. Kraftigt berusade 5. Omringade kvinnor 6. Ofredade dem sexuellt 7. Gärningsmän 8. Misstänkta 9. Hårdare tag 10. Muslimska män 11. Problem 12. De skyldiga 13. Bör utvisas 14. Begå grova brott 15. Flyktingar ges jobb och bidrag 16. Ta emot och integrera 17. Det klarar vi inte 18. Pressa ned antalet 19. Kommer inte minska 20. Stoppa att smita in 21. Stoppa från öst 22. Stoppa flykten 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inte åka hem frivilligt 2. Växande flyktingström

Tabell 1: Uppdelning av "deras" och "våra" problem i tabellform.

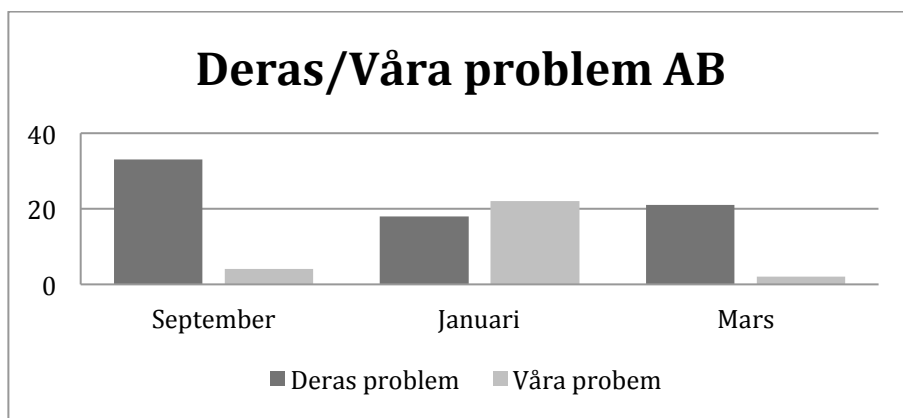
SvDs rapportering av flyktingars problem är övervägande under september månad med 15 begrepp för ”deras problem” jämfört med 9 begrepp för ”våra problem”. Rapporteringen kretsar kring utsatta flyktingar som flyr för sin överlevnad och behöver hjälp.

Under januari vänder perspektivet tydligt och diskussioner är vanliga om vilka länder som ska ta emot flyktingar, integrationsfrågor, och de stora kostnaderna etc. här har vi kategoriserat 24 begrepp för ”våra problem” jämfört med 10 begrepp för ”deras problem”. Under mars månad vänder rapporteringen igen och handlar mer om ”flyktingars” problem. Deras utsatthet på medelhavet, förhållanden i flyktingläger, misär och att många skickas tillbaka präglar SvD rapportering under mars månad. Här är det 26 begrepp som vi kategoriserat som ”deras problem” och 14 begrepp för ”våra problem”. Detta kan ses nedan i stapeldiagram 2.

Stapeldiagram 2: *Deras/Våra problem Svenska Dagbladet*

Aftonbladets rapportering under september månad handlar nästan bara om beskrivningar av flyktingars problem. Beskrivningar av flyktingar som flyende från krig och misär under flykten, stängda grindar och taggtråd, svält och utsatthet präglar rapporteringen under denna månad. Det är 33 begrepp kopplat till ”deras problem” mot endast 4 begrepp kopplat till ”våra problem”. Men under januari vänder rapporteringen även för Aftonbladet. Diskussioner kring Europas mottagande, problematiken med unga män som tafsat på kvinnor och ett stort antal flyktingar som kommit till Europa diskuteras. Begrepp kategoriserat till ”deras problem” är 18 stycken under januari och det finns 22 begrepp kopplat till ”våra problem”. Under mars månad vänder rapporteringen till att mer beskriva flyktingars problem igen. Det handlar mycket om det stora antalet flyktingar som tvingas återvända och den utsatthet de befinner sig i. Hela 21 begrepp kopplas till ”deras problem” jämfört med endast 2 begrepp för ”våra problem” Detta kan ses nedan i stapeldiagram 3.

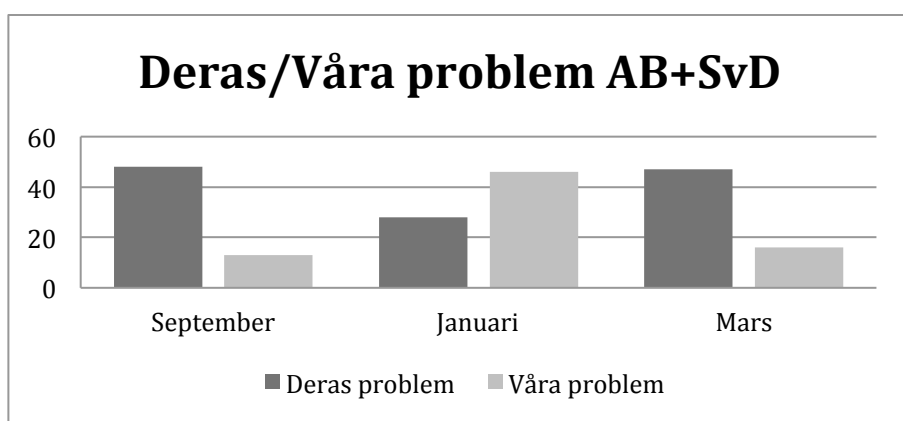

Stapeldiagram 3: Deras/Våra problem Aftonbladet

Under september månad skriver både SvD och AB mer om ”deras” problem. *De flyr krig och regn av bomber, trotsar stormar på havet, hotade, ensamma, oroliga, rädda* osv. De märks tydligt i båda tidningarna en likhet i hur man framställer flyktingar och deras situation. Det blir totalt 48 begrepp kopplat till ”deras problem” mot 13 begrepp kopplat till ”våra problem”. Under januari månad sker en förändring då rapporteringen av ”våra” problem blir övervägande i både SvD och AB. *Det stora antalet som kommer, EU-länder vägrar ta emot, enorma kostnader, fullbelagda boenden, sexuella ofredanden* osv. Nu är det bara 26 begrepp kategoriserade som ”deras problem” mot 46 kopplat till ”våra problem”.

I mars vänder rapporteringen igen: *Flyende, behöver skydd, oroad, bakom stängsel, nedfrusna, skickas tillbaka* osv. I mars kopplas 47 begrepp till ”deras problem” mot 13 begrepp kopplat till ”våra problem”.

Som kan ses i stapeldiagrammen följer båda tidningarna samma trend att de i september skriver mer om ”deras” problem, i januari skriver mer om ”våra” problem och i mars igen skriver mer om ”deras” problem. Detta kan ses nedan i stapeldiagram 4.

Stapeldiagram 4: Deras/Våra problem Aftonbladet + Svenska Dagbladet

Skillnaden i rapporteringen och varför de vände i januari månad tror vi bäst förklaras av de då rådande förhållandena som vi beskrivit i stycket om *kontextanalys*.

Tidningsartiklarna för varje månad var ganska lika i sina rapporteringar kring ”flyktingar” och de för månaden aktuella händelserna färgar hela månadens framställning oavsett vilken av de två tidningarna vi tittade på. Stapeldiagrammen för AB och SvD och den gemensamma för de tre månaderna är ganska lika varandra i fördelningen ”deras” och ”våra” problem.

Att en generell förändring har skett kan vi inte se då september och mars månads framställning är ganska lika varandra ur perspektivet hur de framställer flyktingars problem som flyende, utsatta och i behov av skydd etc. Skillnaden är att rapporteringen i mars också handlar mycket om att skicka tillbaka flyktingar som förklaras av det nya EU-avtalet.

Diskussion

Syftet med uppsatsen var att beskriva och belysa hur begreppet flyktingar framställdes under tre tidsperioder då svensk migrationspolitik förändrades som kan ha påverkat medias rapportering. Genom att sedan också problematisera användningen av begreppet och kategorisering ville vi studera om det är så att diskursen förändrades mellan dessa tidpunkter och i så fall hur.

Resultatet visar på en förändring i beskrivningen av flyktingar mellan “vårt” problem och “deras” problem i både AB och SvD. Vi tror att det beror på de dåvarande händelserna inom både politiken och andra händelser i världen som färgat de tre periodernas rapportering. Vi har när vi analyserat artiklarna inte tagit med vilka personer som fått komma till tals utan alla uttalanden om flyktingar har analyserats för att få en övergripande bild över hur diskursen sett ut och hur och med vilka begrepp som flyktingar associeras. Det är så att diskursen, ur perspektiven vi studerat, i tidningarna skiftar mellan de tre perioder och vad det egentligen är som skapar denna förändring låter vi vara osagt då det endast var vår mening att studera vilka förändringar som finns.

Att en förändring finns mellan dessa perioder anser vi att vi kunnat se tydligt ur de perspektiv vi valt att undersöka tidningarna.

Vi tror att resultatet påverkas av att de olika aktörer som fått komma till tals i texten använder olika ordalag i sin beskrivning av flyktingar. Men vi har varit konsekventa med detta i alla artiklar och det vi presenterar är en samlad bild av vad tidningarna skrivit om i sina artiklar. Oavsett vem det är som kommit till tals har tidningarna ändå valt agendan eller vilka personer

de intervjuat och det är den samlade beskrivning av flyktingar som vi analyserat. Partier som har flyktingfrågan högt på sin agenda använder ofta den mediala diskursen till att lyfta sina politiska idéer om flyktingfrågor. Som Van der Pas beskriver svarar politiska partier på den mediala diskursen om den lämpar sig för deras politik. Detta kan vara en förklaring till skiftet i januari då högerpopulistiska partier fick komma till tals i de artiklar vi undersökt.

Resultatet kan också diskuteras med vår teoretiska referensram där vi beskriver hur media påverkar dess läsare och att en positiv skildring av flyktingar i tidningarna ger läsarna en positivare bild av dessa individer på flykt. Så vad som än skapar vändningen till en mer negativ skildring av flyktingarna kan med hjälp av tidningarnas rapportering ge en mer negativ attityd mot dessa flyktingar hos medians läsare.

Metoderna vi använt för att genomföra studien kan ses med kritiska ögon. Vi har utgått från kritisk diskursanalys och vänt och vridit på olika frågeställningen till artiklarna för att kasta ljus på den diskurs som har funnits i de olika tidningarna under de tre perioderna. För att få en större och mer tillförlitlig bild över de kvantitativa tabellerna i framställningen av ”deras” och ”våra problem” borde fler tidningar ha använts. För att få fram en större och mer rättvisande bild över diskursen under dessa tidsperioder borde även här ett större antal artiklar använts.

Valet av tidningar kan även det ha påverkat vårt resultat. Men vi är trygga i valet av två större rikstäckande tidningar. Även om det är så att tidningarna ska vara färgade på olika sätt är det inget som lyser igenom i deras nyhetsrapportering enligt dem själva. Men för att få en bredare bild över hur det ser ut skulle man vid ytterligare studier kunna använda sig av fler tidningar. Detta för att få en större spridning och undvika eventuellt färgade rapporteringar som vid en större mängd tidningar och artiklar inte sticker ut i så stor utsträckning. Vi tycker dock att resultatet är intressant då vi ser tydliga likheter i rapporteringen under de olika perioderna i de båda tidningarna trots att det är har olika politisk färg samt att det är en dagstidning och en kvällstidning.

Tidsperioderna som vi utgick ifrån tycker vi att vi har motiverat väl. Detta eftersom det i vår studie är meningen att vi ska studera dessa tre perioder och analysera skillnaden mellan dessa efter några viktiga politiska beslut.

Kritisk diskursanalys som är både en teori och en metod finns utförligt förklarad av Fairclough men varierar beroende på vilken typ av analys man ska göra. Vår studie tog avstamp i denna metod men anpassades för vår studie och vår tolkning av metoden kan ha påverkat resultatet.

Resultatet kan ses med en direkt koppling till vad som har hänt i Sverige och omvärlden under dessa perioder. En direkt reflektion som vi drar är att så länge problem och flyktingarnas situation har beskrivits på avstånd så har artiklarna varit positiva till flyktingar och viljan att hjälpa har varit stor. Men när flyktingarna stod på vår trappa i december och januari skiftade attityden och rapporteringen blev mer negativt lagd i tidningarna. Så är det så att vi mer än gärna hjälper flyktingar så länge vi kan hjälpa dem på avstånd? Och när de kommer hit så uppfattar vi dem mer som problem för oss än att de fortfarande behöver hjälp?

Vi vill också problematisera begreppet och kategoriseringen i förhållande till vårt resultat.

Användningen av kategorier i språket är ofrånkomligt. Men det är viktigt att vara medveten om att kategorier ser olika ut i olika tid och kontext och inga kategorier är självklara. Vad som i diskursen underförstått uppfattas tillhöra olika kategorier förändras hela tiden och detta påverkar människors bild av samhället. Medias påverkan i dess konstruktion och rekonstruktion av begrepp får följder för mottagarens uppfattning om verkligheten. (Brune, 2006) I och med begreppet flyktings existens har det effekt på människors kategorisering av sin värld och vidare på deras handlingar och därmed hur världen ser ut (Hanson:2011:220). Lite hårdraget kan man säga att förändras den mediala diskursen så förändras också mottagarens bild av världen. ”*Mediernas rapportering om verkligheten öppnar och stänger, gamla och nya gränser för vår uppfattning om samhällskonstruktionens beskaffenhet*” (Johansson 2006:163), detta visar på vikten som medias roll spelar i samhället. Det vår undersökning visat på är att det kan vända ganska snabbt för båda de tidningar vi tittat på och detta kan påverka läsarnas attityd i flyktingfrågor. Därför menar vi att en medvetenhet kring konstruktion och rekonstruktion av begrepp och kategoriseringar är viktigt.

Perspektivet socialkonstruktivism och samhällets uppfattning om olika kategorier av människor och samhällsgrupper, inte minst minoritetsgrupper, är nyttigt för alla och inte minst för tjänstemän inom offentlig förvaltning att ha kännedom om. Och ur detta perspektiv förstå vilka konsekvenser politiska beslut och medias rapportering kan få för samhällsmedborgarnas uppfattning om verkligheten och inställning till minoritetsgrupper.

Att göra en större studie med en liknande metod hade varit intressant då vår studie var liten men ändå visade på skillnader i diskursen under olika perioder. Vi har även visat på studier som förklarar hur partier tar användning av medias diskurs samt att media är en stark bidragande orsak till olika opinioners framväxt. Lågutbildade är i riskzonen för att bli påverkade av medias rapportering och en studie om hur befolkningen påverkas av negativa flyktingnyheter hade också varit intressant för att få en förklaring och för att förstå varför den högerextrema politiken vuxit sig stark.

Sverige har under en lång tid setts som ett humanitärt och invandrarvänligt land. Men är det på väg att förändras? Att studera hur den nya migrationspolitiken påverkar Sveriges anseende i världen hade varit en intressant studie för att se hur Sverige som land förändras och uppfattas i omvärlden.

Referenser

Aftonbladet *Ledare* (elektronisk) Hämtad 2016-04-26

www.aftonbladet.se/ledare/

Amsenius, B. (2009), *Framställningar av svenskhet i media*. (elektronisk) Hämtad 2016-05-05 (c-uppsats) Stockholm: Institution för socialt arbete, Stockholms universitet

<http://www.diva-portal.se/smash/get/diva2:222494/FULLTEXT01.pdf>

Brune, Y. (2006), Den dagliga dosen. Diskriminering i Nyheterna och Bladet, i *Mediernas vi och dom – mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*, (SOU 2006:21).

Byström, M. (2014), *When the state stepped into the arena: The Swedish welfare state, refugees and immigrants 1930-50s*. Journal of Contemporary History, 49(3): 599-621

Demker, M. (2012), Positiv attityd till invandring trots mobilisering av invandringsmotstånd i Lennart Weibull, Henrik Oscarsson & Annika Bergström (red) *I framtidens skugga*. Göteborgs universitet: SOM-institutet.

Eriksson-Zetterquist, U. Styhre, A. (2007) *Organisering och intersektionalitet*. Liber, Egypten 2011

Fairclough, N. (1992), *Discourse and social change* Cambridge: Polity Press.

Hansson, B. (2011), *Skapa vetande* Upplaga 1:3, Lund: Studentlitteratur

Johansson, M. (2006). Kap 5, Husbondens röst i etnifierad lokalpress, i *Mediernas vi och dom – mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*, (SOU 2006:21).

Kokkonen, A. (2013-01-26), *Påverkar media våra attityder till invandrare?* Politologerna, statsvetenskaplig analys av svensk politik. (elektronisk) Hämtad 2016-04-06

<https://politologerna.wordpress.com/2013/01/26/paverkar-media-invandringsopinionen/>

Ledman, A.L. (2012), *Att representera och representeras.*(Avhandling) Umeå: Institutionen för idé- och samhällsstudier, Umeå universitet

Migrationsverket (2016-03-14) *Statistik* (elektronisk) Hämtad 2016-03-15

<http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik.html>

Moderaterna (2015-12-02) *Migration och integration* (elektronisk) Hämtad 2016-03-15

<http://www.moderat.se/migration-och-integration>

Regeringskansliet, *Stefan Löfvens tal 2015-09-06* (elektronisk) Hämtad 2016-04-04

<http://www.regeringen.se/tal/2015/09/tal-av-stefan-lofven-vid-manifestationen-for-flyktingar-den-5-september/>

Regeringskansliet, *Stefan Löfven och Åsa Romson pressträff 2015-11-24* (elektronisk)

Hämtad 2016-04-04

<http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2015/11/regeringen-kallar-till-presstraff/>

Regeringskansliet, *Regeringens förslag av åtgärder 2015-11-24* (elektronisk) Hämtad 2016-04-15

<http://www.regeringen.se/artiklar/2015/11/regeringen-foreslar-atgarder-for-att-skapa-andrum-for-svenskt-flyktingmottagande/>

Schemer, C. (2012), *The Influence of News Media on Stereotypic Attitudes Toward Immigrants in a Political Campaign.* Journal of Communication, 62: 739–757

Socialdemokraterna *Migration, asyl- och flyktingpolitik* (elektronisk) Hämtad 2016-03-15

<http://www.socialdemokraterna.se/Var-politik/Var-politik-A-till-O/Migration/>

Statistiska centralbyrån SCB *Befolkningsutveckling; födda, döda, in- och utvandring, gifta, skilda 1749–2015* (elektronisk) Hämtad 2016-04-27

<http://www.scb.se/sv/Hitta-statistik/Statistik-efter-amne/Befolkning/Befolkningens-sammansattning/Befolkningsstatistik/25788/25795/Helarsstatistik---Riket/26046/>

Statistiska centralbyrån SCB *Sverige i siffror - Var fjärde i Sverige är högutbildad*
(elektronisk) Hämtad 2016-05-04

<http://www.sverigeisiffror.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/utbildning-jobb-och-pengar/befolkningens-utbildning/#c798835f-47e3-4357-9e38-1ab0cc19b870>

Svenska Dagbladet *Ledare* (elektronisk) Hämtad 2016-04-26

www.svd.se/ledare

Teodorescu, A. (2016-03-15) *Vad är principerna värda, Löfven?* Göteborgsposten,
(elektronisk) Hämtad 2016-03-15

<http://www.gp.se/nyheter/ledare/kronika/1.3024248-teodorescu-vad-ar-principerna-varda-lofven->

UNHCR *Flyktingkonventionen 1951* (Genèvekonventionen)

UNHCR, Refugees/Migrants Emergency Respons - Mediterranean (elektronisk) Hämtad
2016-03-15

<http://data.unhcr.org/mediterranean/regional.php>

Van der Pas, D. (2014), Making hay while the sun shines: Do parties only respond to media attention when the framing is right? *The International Journal of Press/Politics*, 19(1): 42-65

Wadbring, I. (2013), *Mätta morgontidningar*, i Lennart Weibull, Henrik Oscarsson & Annika Bergström (red) *Vägskäl*. Göteborgs universitet: SOM-institutet.

Bilagor

Bilaga 1: Studiens artiklar i Aftonbladet och Svenska Dagbladet

September 2015

”Kan vi rädda banker - kan vi rädda flyktingar ”

AFTONBLADET 2015-09-04 Sida 2

”Ingenstans att ta vägen”

AFTONBLADET 2015-09-16 Sida 12-13

”Krav på extra resurser för hjälp till flyktingar”

SVENSKA DAGBLADET 2015-09-17 Sida 11

Spel med liv som insats

SVENSKA DAGBLADET 2015-09-20 Sida 6

”Yrvaket EU försöker nu att blicka framåt”

AFTONBLADET 2015-09-24 Sida 11

”Tjeckien drar EU inför rätta”

SVENSKA DAGBLADET 2015-09-24 Sida 10

”Hjälpte USA - nu flyr han från dödshot ”

- Mohammed väntar vid gränsen till EU - men medierna verkar ha tappat intresset

AFTONBLADET 2015-09-28 Sida 16-17

"De flesta kan inte simma. De dör inom loppet av minuter"

SVENSKA DAGBLADET 2015-09-30 Sida 9-11

Januari 2016

”Staketet som ska stoppa flyktingar”

AFTONBLADET 2016-01-04 Sida 2

"Jag såg det med mina egna ögon - Fler vittnen och anmälningar om sexövergreppen i Köln kommer in"

AFTONBLADET 2016-01-09 Sida 12

"Asylfamiljer flydde från stökigt boende"

SVENSKA DAGBLADET 2016-01-09 Sida 19

"Ovärdigt och farligt att stänga gränser"

SVENSKA DAGBLADET 2016-01-25 Sida 9

"Sverige ska vara ett invandrarland"

AFTONBLADET 2016-01-26 Sida 2-3

"Redan 20 000 asylfall i kö för utvisning"

SVENSKA DAGBLADET 2016-01-29 Sida 9

"Dansk smyckeslag angår hela Europa"

SVENSKA DAGBLADET 2016-01-30 Sida 32-33

"STRANDEN I TURKIET - Ny katastrof på Medelhavet - minst 39 döda"

AFTONBLADET 2016-01-31 Sida 8-9

mars 2016

"Asylpolitiken måste inte ha fler signaler"

AFTONBLADET 2016-03-05 Sida 2

"Bra att han ryter till - men det får nog liten effekt"

AFTONBLADET 2016-03-10 Sida 8-9

"McCain: Bilderna är extremt starka - Wennmans prisade utställning i USA:s kongress"

AFTONBLADET 2016-03-19 Sida 32

"Porten till Europa stängs i morgon"

SVENSKA DAGBLADET 2016-03-19 Sida 8-9

”Dör hellre här än återvänder - Efter EU-avtalet - skräcken över att skickas tillbaka sprider sig i flyktinglägret på Lesbos”

AFTONBLADET 2016-03-21 Sida 11

”Fortsatt gränskaos i Grekland”

SVENSKA DAGBLADET 2016-03-22 Sida 16

”Hjärtlöst beslut att stoppa nödhjälpen”

SVENSKA DAGBLADET 2016-03-27 Sida 14

”FN vädjar om större global solidaritet”

SVENSKA DAGBLADET 2016-03-31 Sida 8-9